

ПРОГРАМА ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
по специалност Новогръцка филология
за придобиване на образователната степен „бакалавър“

I. ПИСМЕН ИЗПИТ

Писменият изпит включва четири компонента.

Компонент 1

Диктовка

(художествен текст с обем около 700-800 знака)

Компонент 2

Превод от новогръцки на български език

(публицистичен текст с обем около 1000-1200 знака)

Компонент 3

Превод от български на новогръцки език

(публицистичен текст с обем около 800-1000 знака)

Компонент 4

Задачи за лексикално-граматичен анализ на елементи от публицистичен текст

(максимален обем на текста – около 1500 знака)

За успешно изпълнение на задачите от писмения изпит студентите трябва да са запознати с темите от конспекта по новогръцка граматика. Студентите имат право да използват печатни речници, които се предоставят от изпитната комисия и се ползват под надзора на квесторите.

II. УСТЕН ИЗПИТ

Устният изпит се провежда на новогръцки език и включва два компонента.

Компонент 1

Студентите представят двама новогръцки автори и по едно тяхно произведение, предварително избрани според тематичното съдържание на конспекта по новогръцка литература. Изложението на студентите включва следните задължителни елементи: културен и исторически контекст; литературно направление; биографични данни за автора; тема и сюжет на творбата, езиков модел.

Компонент 2

Изпитната комисия задава три допълнителни въпроса по останалите теми от конспекта, на които студентите дават кратки резюмиращи отговори.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО КЛАСИЧЕСКИ И НОВИ ФИЛОЛОГИИ

Новата програма за държавен изпит по специалност Новогръцка филология за придобиване на образователната степен „бакалавър“ влиза в сила от академичната 2021 – 2022 г.

ΚΟΝΣΠΕΚΤ ΖΑ ΔΡΖΡΖΑΒΕΝ ΙΖΠΙΤ ΠΟ ΝΟΒΟΓΡΖЦΚΑ ΓΡΑΜΑΤΙΚΑ

1. Φοηολογична и фонетична система на новогръцкия език. Фонетични промени – вътресловни и междусловни
2. Именната система на новогръцкия език. Морфология на имената (съществителни, прилагателни, местоимения, числителни)
3. Членната форма в новогръцкия език. Категорията определеност
4. Глаголът в новогръцкия език. Морфология на глагола. Глаголни категории (лице, число, време, вид, наклонение, модалност, залог, диатеза)
5. Причастията в новогръцкия език. Общопотребими и книжовни причастни форми
6. Наречията в новогръцкия език
7. Словообразуването в новогръцкия език – деривация и композиция
8. Изречението в новогръцкия език. Видове изречения според структурата и функцията им. Главни и второстепенни части на изречението
9. Съчинително свързване на изречения
10. Подчинително свързване на изречения. Видове подчинени изречения
11. Синтактични и адвербиални функции на падежите в новогръцкия език
12. Класификация и функции на предлозите в новогръцкия език
13. Гръцкият езиков въпрос. Книжовни елементи в стандартния новогръцки

ΘΕΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

1. Φωνολογικό και φωνητικό σύστημα της Νέας Ελληνικής. Φωνολογικά φαινόμενα εντός λέξεως και μεταξύ λέξεων
2. Τα ονοματικά στοιχεία. Μορφολογία του ονόματος (ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες, αριθμητικά)
3. Το άρθρο. Η κατηγορία της οριστικότητας
4. Το ρήμα. Μορφολογία του ρήματος. Κατηγορίες του ρήματος (πρόσωπο, αριθμός, χρόνος, όψη/ποιόν ενεργείας, έγκλιση και τροπικότητα, φωνή και διάθεση)
5. Η μετοχή. Μετοχές της Κοινής ΝΕ και μετοχές προερχόμενες από τη λόγια παράδοση
6. Το επίρρημα
7. Σχηματισμός των λέξεων: παραγωγή και σύνθεση
8. Η πρόταση. Είδη προτάσεων ανάλογα με τη δομή και τη λειτουργία τους. Κύριοι και δευτερεύοντες όροι της πρότασης
9. Παρατακτική σύνδεση προτάσεων
10. Υποτακτική σύνδεση προτάσεων. Είδη δευτερευουσών προτάσεων
11. Συντακτικές και επιρρηματικές λειτουργίες των πτώσεων
12. Ταξινόμηση και λειτουργίες των προθέσεων

13. Το ελληνικό γλωσσικό ζήτημα. Λόγια στοιχεία της Κοινής ΝΕ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Mackridge, P. *Η νεοελληνική γλώσσα. Περιγραφική ανάλυση της νεοελληνικής κοινής*. Αθήνα: Πατάκη, 1990.
- Mirambel, A. *Η νέα ελληνική γλώσσα. Περιγραφή και ανάλυση*. Θεσσαλονίκη, 1988.
- Μπαμπινιώτης, Γ., Χ. Κλαίρης. *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 2005.
- Μπαμπινιώτης, Γ. *Σύγχρονη σχολική γραμματική για όλους*. Αθήνα: Κέντρο λεξικολογίας, 2017.
- Τζάρτζανος, Α. *Η Νεοελληνική Σύνταξις [ανατύπωση]*. Θεσσαλονίκη, 1989.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. *Νεοελληνική Γραμματική (της Δημοτικής) [ανατύπωση]*. Θεσσαλονίκη, 1993.
- Τσοπανάκης, Α. *Νεοελληνική γραμματική*. Αθήνα, 1994.
- Holton, D., P. Mackridge, E. Φιλιππάκη-Warburton. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκη, 1999.
- *Πρακτικά των Διεθνών Συνεδρίων Ελληνικής Γλωσσολογίας, 1993 – έως σήμερα*.
<http://www.ling.ohio-state.edu/ICGL/proceedings.html>
<https://www.icgl.gr/en/papers-in-greek.html>
http://ikee.lib.auth.gr/record/269832/files/ICGL_11_selected_papers.pdf
<https://www.cemog.fu-berlin.de/en/icgl12/offprints/proceedings-icgl12/icgl12-proceedings-table-of-contents.pdf>
http://icgl13.westminster.ac.uk/wp-content/uploads/sites/55/2020/01/ICGL2013_Proceedings_final_optimised.pdf
- *Πρακτικά των Συνεδρίων του Τομέα Γλωσσολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Μελέτες για την ελληνική γλώσσα), 1981 – έως σήμερα*.
<http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el&Itemid=176>

ΚΟΝΣΠΕΚΤ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО НОВОГРЪЦКА ЛИТЕРАТУРА

1. Основни възгледи за началото на новогръцката литература. Епосът на Дигенис Акритас.
2. Критската литература от времето на венецианското владичество (1500 – 1669) – периоди, особености и представители.
3. Новогръцкото просвещение – основни характеристики и представители.
4. Новогръцкият романтизъм – основни характеристики и представители.
5. Формирането на новогръцката национална идеология. „Μεγάλη идея“ и новогръцкият езиков въпрос.
6. Дионисиос Солоμος и Йонийска новогръцка литературна школа.
7. Φανариотите и Старата атинска школа в новогръцката литература.
8. Ποезията на поколението от 80-те години на XIX век – парнаσιζъм и символизъм.
9. Творчеството на Κοστις Παλαμας.
10. Προζата на поколението от 80-те години на XIX век – реализъм, натурализъм и битов разказ. Представители.
11. Творчеството на Κονσταντίνος Καυαφίς.

12. Новогръцката поезия в края на XIX и началото на XX век. Новите естетически направления и техните представители.
13. Поезията на поколението от 30-те години на XX век. Модернизъм и сюрреализъм. Представители.
14. Прозата на поколението от 30-те години на XX век. „Еолийска“ литературна школа. Представители.
15. Прозата на поколението от 30-те години на XX век. „Буржоазен“ роман. Представители.
16. Прозата на поколението от 30-те години на XX век. Модернизъм. „Солунска“ литературна школа. Представители.
17. Никос Казандзакис – основни характеристики на творчеството му, мотиви и влияния.
18. Тенденции в новогръцката поезия през следвоенния период – първо и второ следвоенно поколение.
19. Следвоенната проза – тенденции и представители.

ΘΕΜΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

1. Βασικές απόψεις για τις απαρχές της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας – το έπος του Διγενή Ακρίτα.
2. Η Κρητική Αναγέννηση κατά τη διάρκεια της Βενετοκρατίας (1500 – 1669) – χαρακτηριστικά, περίοδοι, εκπρόσωποι.
3. Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός – χαρακτηριστικά και εκπρόσωποι.
4. Ο Νεοελληνικός Ρομαντισμός – χαρακτηριστικά και εκπρόσωποι.
5. Η διαμόρφωση της νεοελληνικής εθνικής ιδεολογίας – η *Μεγάλη ιδέα* και το γλωσσικό ζήτημα.
6. Διονύσιος Σολωμός και η Επτανησιακή σχολή.
7. Οι Φαναριώτες και η Παλαιά αθηναϊκή σχολή.
8. Η ποίηση της Γενιάς του 1880 – παρνασσισμός και συμβολισμός.
9. Κωστής Παλαμάς – βασικά γνωρίσματα του έργου του.
10. Η πεζογραφία της Γενιάς του 1880 – ρεαλισμός και νατουραλισμός. Ηθογραφικό διήγημα. Εκπρόσωποι.
11. Κωνσταντίνος Καβάφης – βασικά γνωρίσματα της ποίησής του.
12. Η ποίηση στα τέλη του 19ου και αρχές του 20ού αιώνα. Τα νέα αισθητικά ρεύματα και οι εκπρόσωποί τους.
13. Η ποίηση της Γενιάς του 1930. Μοντερνισμός και υπερρεαλισμός. Εκπρόσωποι.
14. Η πεζογραφία της Γενιάς του 1930. «Αιολική Σχολή». Εκπρόσωποι.
15. Η πεζογραφία της Γενιάς του 1930. «Αστικό μυθιστόρημα». Εκπρόσωποι.
16. Η πεζογραφία της Γενιάς του 1930. Μοντερνισμός. «Σχολή της Θεσσαλονίκης». Εκπρόσωποι.
17. Νίκος Καζαντζάκης – βασικά γνωρίσματα του έργου του. Μοτίβα και επιδράσεις.
18. Τάσεις στη μεταπολεμική ποίηση – οι ποιητές της πρώτης και δεύτερης μεταπολεμικής γενιάς.
19. Μεταπολεμική πεζογραφία. Τάσεις και εκπρόσωποι.

СПИСЪК С НОВОГРЪЦКИ ПИСАТЕЛИ ЗА ИЗБОР

Първа група

Μπεργαδής
Γεώργιος Χορτάτσης
Βιτσέντζος Κορνάρος
Κοσμάς ο Αιτωλός
Ευγένιος Βούλγαρης
Ρήγας Βελεστινλής
Αδαμάντιος Κοραής
Παναγιώτης Σούτσος
Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής
Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος.
Εμμανουήλ Ροΐδης
Διονύσιος Σολωμός
Γεώργιος Τερτσέτης
Ανδρέας Λασκαράτος
Ιούλιος Τυπάλδος
Αριστοτέλης Βαλαωρίτης
Ανδρέας Κάλβος
Κωστής Παλαμάς
Γεώργιος Δροσύνης
Ιωάννης Γρυπάρης
Κωνσταντίνος Χατζόπουλος
Γεώργιος Βιζυηνός
Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης
Ανδρέας Καρκαβίτσας.
Κώστας Καρυωτάκης
Κώστας Ουράνης
Μαρία Πολυδούρη
Άγγελος Σικελιανός
Κώστας Βάρναλης

Βтора група

Κωνσταντίνος Καβάφης
Γιώργος Σεφέρης
Γιάννης Ρίτσος
Ανδρέας Εμπειρικός
Νίκος Εγγονόπουλος
Οδυσσέας Ελύτης
Στρατής Δούκας
Στράτης Μυριβήλης
Ηλίας Βενέζης
Φώτης Κόντογλου.
Μ. Καραγάτσης
Γιώργος Θεοτοκάς
Άγγελος Τερζάκης

Κοσμάς Πολίτης
Μέλπω Αξιώτη
Στέλιος Ξεφλούδας
Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης
Νίκος Καζαντζάκης
Μανόλης Αναγνωστάκης
Τάσος Λειβαδίτης
Τάκης Σινόπουλος
Ελένη Βακαλό
Μίλτος Σαχτούρης
Νάνος Βαλαωρίτης
Κική Δημουλά
Άρης Αλεξάνδρου
Στρατής Τσίρκας
Κώστας Ταχτσής
Θανάσης Βαλτινός
Μαργαρίτα Λυμπεράκη

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πολίτης, Α. *Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας*. Αθήνα, 1999.
2. Vitti, Μ. *Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας*. Αθήνα, 1978.
3. Beaton, Ρ. *Εισαγωγή στη Νεοελληνική λογοτεχνία*. Αθήνα, 1996.
4. Tonnet, Η. *Ιστορία του ελληνικού μυθιστορήματος*. Αθήνα, 2001.
5. Δημαράς, Κ. *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις πρώτες ρίζες της ως την εποχή μας*. Αθήνα, 1948-1949.
6. Ravnikianov, Κ. *Νεοελληνική λογοτεχνία. Σύνοψη επισκόπηση και ανθολόγιο κειμένων*. Σοφία, 2016.